»БРАНИК« ИЗЛАЗИ
шест пута на недељу,
осим на дан после свеца.

ПРЕТПЛАТА И ОГЛАСИ
шаљу се на администрацију
А РУКОПИСИ
уредништву »БРАНИКА« у Нови Сад.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ »БРАНИКУ«

на годину	К 32·—	40·—	дин
на по године	К 16·—	20·—	»
на четврт године	К 8·—	10·—	»

Поједини бројеви стају 10 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 10 пот. од реда ситних слова

Уредништво и администрација »Браника« налази се у кући дра Мих. Полита-Десанчића, грчко-школска улица бр. 11.

Број 48. У Новом Саду, у петак 2. (15.) марта 1907. Година XXIII.

Уступ. — Данашњи говори. — Милан Хоца.

⊙ **У Будимпешти,** 28. фебруара.

И гроф Апоњи и читава мађарска влада били су у највећој мери изненађени од енергичнога држања народносних посланика. Побојали су се као живе ватре опструкције народносних посланика, јер како је др. *Вајда-Војевод* започео да заузме читаву једну седницу, ако ће њему следовати и други народносни посланици, па свако читаву једну седницу заузети, па онда при специјалној расправи сваки народносни посланик при сваком параграфу опет на дугачко говорити — кад би било краја, а кад времена за друге журне законске предлоге? Међутим народносни посланици нису ни помишљали на опструкцију, него су само хтели показати, да би могли терати опструкцију. Али наравно да не би могли опструкцијом осујетити читав законски предлог. Зато у данашњој седници није седницу заузео само *један* говорник као ономад, него њих тројица: др. Влад, др. Хоца и др. Мању. Сви су тројица изврсно говорили. Но већ при говору др. Мањуа, опазило се неко комешање међу министрима. И Векерле и Апоњи изађоше из саборнице и кад се вратише у седницу, председник сабора Јулије Јуст уступи место потпредседнику, и он дође међу народносне посланике, те се поразговоре, да одустану од даљих говора, па да се расправа *другога* законскога предлога о *вероисповедним* учитељима и вероисповедним школама одгоди до *после ускрса*, а међутим да се до ускрса предузму неки журни законски предлози као н. пр. законски предлози Кошутови о железницама, као и неки предлози новога министра правде. Услед тога одустану од речи др. Поп и др. Голдиш.

Др. Аурел *Влад* је у свом говору жестоко напао владу због установљења самовољне дисциплинарне власти министра над учитељима. Милан *Хоца* наводио је страшне ствари, како се поступа *са словачком децом*, које учитељи заклињу, да неће међу собом говорити словачки, већ само мађарски, па кад се које словачко дете огреши о ту заповест, мора пет *стотина пута* да препише реченицу: *говори мађарски*! Упозорио је Хоца и на то, да не може лежати у интересу Мађарства да се сви Чивути мађаризирају.

Др. *Мању* држао је један од својих најврснијих говора. То је још млад човек, али пун знања и особити говорник, који говори мађарски највећим флујидитетом и врло елегантно. Он је у свом дугачком говору опширно развио тему, да угарски школски закон од г. 1868. на народносни закон од г. 1868. нису обични закони, већ *темељни закони*, који су донесени после успоставе устава г. 1867., кад је Његово Величанство обећало, да народности у Угарској *неће бити ускраћене* у својим народним правима, особито у употреби свога матерњега језика.

Пошто је данас, у среду, рок за интерпелације, то је после говора дра Мањуа у $1^1/_2$ сат следовала опширна интерпелација барона *Банфија* на министра-председника Векерла у ствари држања зборова против Угарске и Мађара.

Барон Банфи је потанко навео, какве се резолуције доносе против Угарске и Мађара и то у присутности *аустријских власти*. Из тих аустријских резолуција произлази, да у Аустрији хоће да успоставе „Велику Аустрију“ (Gross-Österreich), а Угарску сматрају не као државу, већ као просту покрајину, па се конци из Аустрије распростиру и на Угарску и на Хрватску.

Министар председник др. Векерле је одма одговорио, да ће пажљиво пазити, да похвата те конце, али док није доказано, да *аустријска влада* има учешћа у тој противугарској струји, он не може ништа чинити.

Милан *Хоца*, кулпински посланик, дана 5. (18.) марта т. г. наступа свој пресски затвор у Вацу. Хоца има до сада још „*само*“ 34, словом тридесет и четири пресске парнице. И словачки посланик *Јуриса* наступа ових дана свој *двогодишњи* пресски затвор. Но место *Јехличке* Словаца опет стављају словачкога народносногa посланика, а Румуни хоће на ново да кандидују у Лугошу дра *Петровића*. Говори се, да ће Андраши у Лугош послати 1000 жандарма.

Опструкција ?

Већ око законског пројекта о уређењу плата државних учитеља развила се у угарском парламенту жестока расправа. У понедељак је целу седницу изговорио румунски народносни посланик *Вајда-Војевод*. Говорио је од почетка седнице до свршетка, док му на крају потпредседник *Раковски* није одузео реч. А када је због тога поступка од председника народносни посланик *Влад* искао реч, да говори о пословнику, потпредседник му није дозволио.

Око тога поступка потпредседника Раковског развила се у уторак жестока дебата, која је апсорбовала половину седнице. Раковског су због тог поступка му напали румунски посланици *Влад*, *Вајда*, *Пап* и *Голдиш*, а њима је прискочио у помоћ и словачки посланик *Хоца*.

Ти су нападаји потпредседника Раковског толико извели из флегме, да је народносног посланика Корајолана *Бредичана*, који му је упао у реч, назвао магарцем. Бредичан му наравно на ову погрду није остао дужан, већ га је одликовао истим епитетом.

Свакако је врло жалосно по политичке прилике у Угарској, када се и сам потпредседник парламента, коме је дужност, да пази на парламентски ниво дебате, толико заборавља, те употребљава такве погрдне изразе, који се не пристоје ни најобичнијим дрекавцима.

Жестоки отпор, који су народносни посланици развили против Апоњијевих законских пројеката, даје повода коалиционој штампи, да непрестано говори о некој опструкцији. Но када би и била опструкција, коалиција би најмање имала права, да је каменује: та она је и увела у угарски парламенат опструкцију и баш њој има да захвали за све, што је постигла.

И сада би коалиција опструкцијом да спекулира. Јер коалицији би без сумње врло добро дошло, када би народносни посланици у сабору опструјисали, јер то би била прилика, а коалиција учврсти мало свој пољуљани углед у земљи. Тада би и влада и коалиција издале девизу: парламентаризам је у опасности! Тиме би образложили мере, које сматрају за потребне, како би спутале народносне покрете у што тешње окове, а нејвном мађарском свету, размећући се, приказивали би се као избавитељи отаџбине од народносне опасности.

Народносни клуб нема разлога, да учини влади ту услугу.

— Шта ћете нам дати, да опструјишемо? — одвратио је Вајда једном мађарском новинару, када га је овај запитао, да ли намерају народности да опструјишу против Апоњијевих пројеката. Јер ту услугу не ћемо влади учинити џабе.

Не треба дакле народносном клубу опструкција, него влади. То се види и по коалиционој штампи, која за сваки енергичнији отпор народносног клуба виче: опструкција! Толико је жељна народносне опструкције, да не може ни да је дочека.

Народносни клуб има толико разума, да уме предвидети, када ће опструкција користити народносној ствари. Дође ли тај моменат, не ће се дати застрашити празном дреком мађарске штампе. А када је пак уверен, да би опструкција само владиној политици користила, не ће се дати натоцљати, па ма колико то влада желела.

Најпаметније би дакле било, када би и мађарска влада и мађарска штампа назвале акцију народносног клуба правим именом својим: озбиљним отпором. То је и — ништа више. Ако је пак влади опструкција у овом моменту баш тако потребна, нека се обрати на другу страну: народносни посланици не ће ускочити у згодно намештену замку.

Можда ће доћи и згодан моменат за опструкцију. А то ће бити онај моменат, када је влада не ће желети. Хоће ли доћи тај моменат, не знамо. Али у политици није ништа искључено. До тога момента нека се влада мало стрпи.

Сазив румунског ванредног народно-црквеног Сабора.

Као што дознајемо, Румунима није доста, што се дигао њихов епископат са посланицима и целим народом, да протестује против законског предлога о школама, него се ради сада и на томе, да се сазове њихов народно-црквени сабор у своје ванредно заседање, да и тај законити представник православног румунског народа заузме положај према том предлогу.

А шта је нам крњи туциндански сабор радио? Још кад је био на окупу, знало се, шта се спрема у погледу вероисповедних школа. Законски овај предлог био је већ готов, о њему се писало по новинама. Знало се за његов садржај још и онда, кад се сабор састао. Па нико ни мукајет!

А народно-црквени сабор био би најпозванији и најкомпетентнији фактор, да заузме положај у том питању. Цео српски народ могао је с правом очекивати од свога народно-црквеног сабора, да ће се показати на висини свога задатка у овом судбоносном времену. **Могао је очекивати, да ће се сабор обратити представком на државни Сабор и на Његово Величанство**, коју би једна саборска депутација, под вођством патријарха, Његовом Величанству и председнику министарства и државног сабора предала. Али од њих 41-ог радикалског посланика не нађе се ни један једини, да се сети вероисповедних наших школа те да изађе на среду с каквим предлогом у том погледу.

Али шта се тичу туцинданског сабора вероисповедне школе? То је њему „*вуршт*“. Све се ту онда врзло око терања патријарха и око масних автономних лонаца.

Радикална већина хитила је да сва могућа масна места попуни својим партиванима. Ако је мало места било, она је нова места, нова звања крејирала. Та за бога, народни фондови могу издржавати. Доста су тамо наши стари нагомилали, да имају радикали из чега трошити.

У целој горњо-карловачкој дијецези има свега осам вероисповедних учитеља а радикали бирају на крњем сабору на тих осам учитеља једног школског референта.

Јесте ли чули кад год за таку комедију? На осам учитеља једног школског референта! Е, — али кад има једног радикала, који још није добио награду! Мора се дакле наградити. — Ако радикали буду даље газдовали, још можемо и то чудо доживити, да ће на сваког учитеља по једног референта наместити. Док траје у фондовима! — Они су осигурали себи „високу благонаклоност“, па им није ни бриге! *Од наше автономије нема боље краве музаре.*

Сада радикали ћуте као заливени. А то су они исти радикали, који су на великом митрополијском збору народном у Карловцима проклели оне српске посланике на државном сабору, који су гласали за **„црквено-политичке реформе“**. А ко ће сада њих проклети, који ћуте онда, кад би дужни били проговорити?

Атентат у Бугарској.

У Борисову перивоју у Софији један згодно избачен метак револверски угасио је живот бугарском министру председнику *Петкову*. Петкова је постигла жалосна судба учитеља му и негдашњег му вође Стамбулова.

Атентатор Александар Петров беше пре железничарског страјка железнички чиновник у Видину. Било због страјка, било због каквих неправилности после страјка отпуштен је из службе. После атентата одма је ухапшен и спроведен полицији. Онде је признао, да је атентат извршио из политичких побуда *„у име свега народа бугарског“*. Отаџбину је — вели — своју хтео да ослободи тиранског притиска Петковљева кабинета. Даље вели, да саучесника није имао, да га нико није наговорио, да изврши ово убиство, већ да је радио по својој глави, из сопствене своје побуде.

Било да је атентатор оруђе какве завере или пак да је атентат извршио сам, ненаговорен ни од кога: ово је убиство и у једном и у другом случају доказ нездравих политичких прилика у Бугарској.

Петков беше у свему Стамбуловљев ученик и одани му приврженик. После Стамбуловљеве трагичне смрти Петков је преузео вођство над странком. Дух је Стамбуловљев оживео у њему. Када је пак на позив кнеза Фердинанда преузео владу у своје руке, и у спољашњој и у унутрашњој политици почео је изводити замисли свога учитеља. У спољашњој политици отуђио је Бугарску од Русије а приближио се Аустро-Угарској. У унутрашњој политици беше реакционаран и према противницима својим до крајности необазрив. У Собрању имађаше већину, с којом је могао радити што је хтео.

Реакциона и безобзирна политика његова довела је до железничарског страјка и до укидања бугарског универзитета, а све је опозиционе странке приморала, да у борби против његова кабинета склопе савез — блок — који је у парламенту, а нарочито ван њега, жестоко нападао политику бугарског кабинета. Скоро у свакој већој вароши држани су народни зборови против владе, а бугарска престоница беше у последње доба поприште честих демонстрација.

И опозициони блок заиста успеде толико, те Петков постаде најнепопуларнија личност у земљи. Њега су кривили не само због унутрашње и спољашње политике, већ су њему приписивали и силне неуспехе, које је у последње доба претрпела бугарска пропаганда у Македонији, јер је — веле — влада није довољно потпомагала.

Распиривана мржња против Петкова нашла је свога фанатика. Немезида, која је Стамбулова уклонила с политичке позорнице бугарске, уклонила је и Петкова. Међу тим значи ли ово убиство уједно и промену политичког правца у Бугарској? Кнеза Фердинанда затекла је вест о атентату на министра Петкова у Паризу. Чим је добио вест, да је Петков убијен, кренуо се натраг у Софију. Није још дакле имао времена ни да се уповна са ситуацијом, која је створена овим убиством, а камо ли, да донесе у том погледу какву одлуку. То ће се питање решавати тек онда, када се узрујани духови у Бугарској буду стишали. Само је врло велико питање, хоће ли то бити скоро. Јер колико су духови узрујани, може се видети и по томе, што је влада на глас, да је министар-председник убијен, бојећи се демонстрације, ставила градском префекту на расположење војску. Али становништво Софије било је мирно. Колика је дакле узрујаност морала бити последњих дана у Бугарској, кад је влада слути чак и онде, где је нема.

#

УБИСТВО
бугарског министра-председника.

Министар-председник Петков је са више својих министарских колега шетао у варошком Борисову врту, кад је неки непознат човек испалио револвер на њега. Министар-председник Петков, кога погодише три куршума, сруши се мртав на земљу. Министар трговине Генадијев рањен је у руку. Убица, је један отпуштени чиновник.

Ту страшну вест је телеграф по целом свету муњевитом брзином разнео из *Софије*, престонице кнежевине Бугарске, у понедељак, 26. фебруара (11. марта) о. г. Убица, по имену *Александар Петров*, ухваћен је и на преслушању је исказао, да је министра-председника Петкова убио за то, „да ослободи Бугарску“. Наиме, убијени Петков беше човек гвоздене руке, до претераности енергичан, што је нарочито показао приликом страјка бугарских железничара и нереда на софијском свеучилишту, које је на послетку и затворио. Петков беше не само присни лични пријатељ покојног бугарског диктатора *Стамбулова*, који је такође свршио на софијској калдрми под ударцима убилачких ханџара, него је несрећни Петков фанатично извађао и Стамбуловљеву политику. Све то је било узрок, да је имао пуно непријатеља, који су *најмили* убицу, да га убије.

У Бугарској убиство министара није новина. Као што већ рекосмо, највиднија особа нове Бугарске, *Стамбулов*, убијен је 1891. г. на грозан начин. А министар финансија у Стамбуловљеву кабинету, *Белчев*, убијен је на оном истом месту, на ком је у понедељак министар-председник Петков пао од убилачке руке.

Нема сумње, да је Петков пао као жртва *политичког убиства*, но то ништа не смета, да се цивилизован свет згрози на тај крвави злочин, који Бугарској исто тако *не ће* подићи углед пред Европом, као што ни Србији није подигло углед ужасно мрцварење 29. маја 1903. год. Иако је пок. министар-председник Петков био затуцани Стамбуловац; иако је претеривао у својој енергији, то никако не може бити разлог за убиство. Јер *убиство се ничим не да оправдати!* Ако је Петков био силација, ту је Народно Представништво и владар, да га уклоне. Но то ни један од та два фактора није учинио, знак је, да Петков ипак није био онакав тиранин, као што деструктивни елементи у Бугарској телалише.

У Бугарској су прилике *врло озбиљне*. То се видело и при последњим митингима, где је дошло до управо *револуционарних* појава. И у тако озбиљним приликама, кад бугарски министар-председник гине под зликовачким куршумима, бугарски кнез *Фердинанд* — путује! Он увек путује, он је управо гост у земљи, којом треба да влада!

*

О убиству бугарског министра-председника стигле су још ове вести:

Софија, 26. II. (11. III.).

Убиство министра-председника *Петкова* изгледа да је *дело личне освете*. Петков је својом неумољивом строгошћу стекао много непријатеља. И њега је постигла иста судбина, као у своје доба министра-председника Стамбулова, у чијем је кабинету први пут био министар, и то министар грађевина. После убиства Стамбулова Петков је предводио Стамбуловце, који су се држали програма споразума с Турском. Лане Петков прими портфељ министарства унутрашњих дела у кабинету генерала Раче Петрова, а кад овај одступи, прими се председништва министаретва.

Димитрије Петков беше *син простог сељака*; родио се у Тулчи, у румунској покрајини Добруџи, г. 1858. Осим основне школе није учио друге школе. У руско-турском рату се тако храбро борио као бугарски дружинник, да га је генерал Гурко нарочито похвалио. Кад је створена бугарска кнежевина, као новинар јако је утецао на јавно мнење својим страсним опозиционим чланцима, у којима је ломио копље за независност Бугарске и за политичке слободе у њој. Због жестоког напада на бугарског кнеза Александра Батенберга вргнут је на $1^1/_2$ годину у тавницу. Тако је брзо постао популаран. Изабран је за градоначеоника Софије, за чије је модернизирање и развиће врло много учинио. За тим га Народно Собрање изабере за свог председника, док није постао министар. Имао је само једну руку, јер једну му је куршум размрскао у руско-турском рату.

Софија, 26. II. (11. III.)

Петков је са својим министарским колегама шетао у варошком парку, у т. зв. Борисову врту, кад *иза бусије испалише на њега више револверских метака*. Министар-председник, погођен *трима куршумима, на мах се мртав сруши на земљу*, министар трговине *Генадијев* је *тешко рањен*, а и министар правде је *окрзнут* куршумом.

Супрот службеном извештају, да је убица неки отпуштен чиновник и да је убиство дело освете, све се јаче држи глас, е је то без сумње *политичко убиство* и да су убицу *најмили*. Већ неколико месеци народ беше раздражен против садашње владе. Петков је строго поступао против социјалиста, особито против социјалистичких ђака, он је наредио, да се затвори свеучилиште, а страјкачи железничари да се тешко казне, што му је навукло на врат много непријатеља. Заједно са социјалистичким ровењима настао је и национални покрет.

Бугарски кнез *Фердинанд*, који је јуче стигао у Париз, одакле хтеде да иде на Ривијеру, чим је чуо за убиство бугарског министра-председника, *одма се вратио у Софију*.

Софија, 26. II. (11. III.)

Убиство се догодило после седнице Собрања. Са два друга министра шетао је министар-председник у парку, кад *три човека искрсну пред њих*. Један зликовац опали на министра трговине *Генадијева*, рани га у леву руку и побегне. Други опали на Петкова и *погоди га у десну страну груди*. Петков се одма сруши на земљу. *Убица* министра-председника *ухваћен* је. Име му је Александар *Петров* и пре тога беше железнички чиновник.

Беч, 26. II. (11. III.)

У овдашњој бугарској дипломатској агенцији су вест о убиству прво чули од новина, које су питале за појединости злочина. Вест је све пренеразила. Бугарски дипломатски агенат је рекао, да је убиство по

ЛИСТАК.

ПАЈА МАРКОВИЋ АДАМОВ.

Успомене на покојног побратима.

Од Јована Грчића.

(Наставак.)

Назорце за тим писмом стигло је и ово:

Драги мој Јоле!

Журим, да ти ове „Књижевне новости“ стигну што раније за 49. број па да их *све* штампаш.

Радојчевићеву сам причицу прочитао. Овака, каква је, не би била за штампу, али ја сам је мало углансао. Тога ради сам му писао. Како одговори, по том ћемо се владати.

Молим те, побре, изостави ове године ратна писма, да би могао да краја изађи Живановићев речник.

Мислим, да би добро било, да овако уредиш 49. број: Мија Бродар, Шарена јуница, Манастир Пакра, Речник. Вуково писмо, Листићи и, дакако, песама колико хоћеш. Месечни преглед донећемо уз последњи број и за новембар и за децембар. „Глазбу у Срба“ донеси у 49. броју под „Позориште и уметност“; немој као чланак, па макар га и не свршио у том броју. Молим те, послушај ме. У последњем броју мислим да донесемо имена свију претплатника, како је који плаћао, као статистику. Тако је и Владан донео у својој „Отаџбини“. С тога штампај у 49. броју оваку опомену: „Молимо све наше поштоване претплатнике, који су нам што дужни, да нам што пре пошљу претплату, јер ћемо *у последњем броју да донесемо редом имена свију наших претплатника*, како је који од прве до последње четврти плаћао“. Немој се шалити да то пропустиш. Ја се надам доброму плоду од тога. Да нека се види, ко потпомаже књижевност. То би требало сваке године сваки лист књижеван и стручан да ради. Ја ћу, кад буде тому време, доћи тамо, да ти помогнем уредити тај преглед за штампу.

Пиши на све стране, особито Лазаревићу, Милићевићу, Шапчанину, М. Ђ. Глишићу, пиши и Јанку Веселиновићу у Свилеуву (via Шабац), пиши Браниславу Нушићу, Драг. Брзаку и Мити Живковићу. Мени је одговорио, да ће од нове године писати за лист, „било хонорара или не — само стрљења“; сад не може, јер му мали његов Душан смета.

На Веселиновићеве „Слике“ пишем приказ за 50. број, кад не ће то Милан.

Постарај се, ако бога знаш, за прве бројеве. Мене канда је муза напустила, јер ми ништа паметно не пада у мозак. Немој ма чим да залазимо у нову годину.

Еда л' што из Буђишина?

Јеси ли писао у Бугарску? Ако ниси, **пиши**!

Пиши и мени, да знам, шта је и како је све.

Поздрави снајку од нас свију. Бранко поздравља Ољенку. А прими и ти поздрав од

твога **Паје**.

Карловци 7. XII. 1886.

Чим је примио 49. број, јавио ми се одмах опет:

Дражајши Јоле!

Што сам ти у последњем писму писао и усмено рекао, ти си то ево и опет најеклатантније потврдио. Ти си самовољан! Ужасно самовољан!

И опет ниси донео белешку о Врчевићеву преносу и о Друштву св. Саве. Ту престаје флегма! Како можеш тако прекосити?

Понда си у мојим белешкама у овом броју направио тма погрешака. Место цркети казао си црпети, место Аустралијанац — Аустријанац, место Мокрањац — Мокрањац, *нећеш* увек заједно место раздвојено; у „Нашој новелистици“ изоставио си Јанка Веселиновића а овамо хоћеш да ти буде сарадник — и т. д. и т. д.!!! У белешци о „Љубавном писму“ изоставио си на силу бога, да га и М. Ш. Максимовић преводи; а као зашто то?

„Орао“ си требао друкче приказати. То је безобразлук, измамити од Подгорчића слику Бранкова гроба за једину награду, да ће се приказати бар у календару његов рад и слика преноса, па не споменути ни имена његова! Безобразлук је, натрпати онолико огласа а не дометнути бар још по табака, да се слике опишу. Иначе си требао рећи, да је још увек бољи и солиднији од „Годишњака“, који је две трећине и више слика покупио забадава а половину текста прештампао па се учинио и невешт.

Магарашевић да изиђе из коже, што му не изађе критика! Молим те, *одмах* му пиши па му кажи, да у овај број није могла ући; а ако не ће да чека до другог, што би и за календар већ доцне било, питај га, у који лист да је даш. Свакако „Годишњак“ не заслужује толико пажње у „Стражилову“, да се поред оне дугачке и предугачке нотице још специјално и приказује.

Ја мислим, да би добро било, да осим „Мије“, „Јунице“ и „Речника“ (и наравно песама) ништа више не донесеш у 50. броју, како би се могло то што пре свршити. „Листићи“ наравно не смеју изостати. У осталом видим, да се ти не можеш никад усаветовати. Па знам, да ћеш опет закренути на твоју страну.

Држи Мицу. Не дај му, да ленује (а не лењ, као што си ти токорсе исправио у „Глазби“. Чак и Клајић зна, да треба леп, а ти не знаш, ма да је то Живановић баш у твом листу доказао!)

Ово „Питање“ молио те „Живановић, да у оваком облику уђе у лист. Дакле, молим те, метни га или испред „Листића“ или после њих. Он хоће, да га кечи. Немој и ту да покажеш своју шефску самовољу.

Иначе те не ћу ничим више оптерећивати до краја године. Чак ти не ћу спомињати ни Врчевићева преноса ни Друштва св. Саве. Ради како знаш.

Поздрави снајку.

Тебе не поздрављајући остајем опет

твој

Паја.

Карловци 15. XII. 1886.

И одиста ме није више „оптеретио“ ничим до краја године. Тек за први број нове — 1887. — године донео ми је чланак о Филипу Вишњићу тим поводом, што је бечка „Зора“ уза прославу стогодишњице од Вукова рођења спојила и помен на српскога Тиртеја. Ја сам том лепом чланку дао места у 1. броју, али сам, без претходне Паји-

свој прилици *дело освете*; какав отпуштени железнички чиновник или какав умоболан човек могао је убити Петкова. *О политичком убиству*, вели, *не може бити ни говора*.

Пре два месеца су га опозициони листови ужасно напали и претили му, да ће проћи као Стамбулов. Петков је дао васпитавати и Стамбуловљеву децу, јер кад је Стамбулов умирао, заверио му се Петков, да ће водити бригу о његовој деци.

Рањени министар трговине *Генадијев* је такође син сељачких родитеља; свеучилиште је свршио у Брикетону, а један је од најбољих дебатера у бугарском Собрању.

Берлин, 26. II. (11. III.)

„Фосовим Новинама" телеграфишу из *Софије*: После атентата су чланови кабинета држали министарски савет. Министар иностраних дела др. *Станчов* преузео је председништво, а *Генадијев* отправништво унутрашњих дела.

У свом исказу убица је рекао, да се је посвађао са својим старешином у Видину, те су га отпустили из службе. Убица оде у Софију, камо је стигао 10. (23.) II.; ту одседне код неког свог познаника, ђака, искљученог са свеучилишта. Данас је *купио револвер*, с којим оде у Парк, да га *испроба*. Нашао је, да је то слабо оружје, а да би њиме могао бити убијен човек, и зато оде опет трговцу и измени га јачим оружјем. Убица је признао, да *већ 20 дана снује, како ће да убије министра-председника*. Вели, да није ни социјалиста ни терориста, но да није ни обичан злочинац, него на против, *„убиство је извршио у име бугарског народа"*. (Сумњамо, да му је бугарски *народ* дао мандат на то крваво дело! — Ур. „Бр.") У Софији и њеној околици биће одређене војничке мере.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

— **Дебата о Апоњијеву законском предлогу о уређењу плата државним учитељима у угарском сабору**. У заступничкој кући угарског сабора довршена је јуче дебата о првом делу Апоњијева зак. предлога о школама. Учествовали су у тој дебати народносни посланици: Аурел *Влад*, Милан *Хоџа* и Јулије *Мању*.*) Народносни посланици Ладислав *Голдиш* и Јован *Сучу* одустали су од речи. Први део Апоњијева зак. предлога биће и у специјалној дебати прошибан што данас, што у понедељак, јер сутра и прексутра не ће бити седнице. Како пак пред крај идуће недеље настају ускрсње ферије те би за расправу другог дела Апоњијева зак. предлога о уређењу плата недржавним, комуналним и вероисповедним учитељима остало само неколико дана; како даље нису ради да ту расправу прекидају а народносни се посланици спремају, да темељито претресу тај кобни предлог, то ће се та расправа одгодити до после Ускрса.

*) Чим добијемо стенографске белешке о саборским седницама, донећемо како ове, тако и пређашње говоре народносних посланика а и оне, који буду још говорили о Апоњијеву зак. предлогу, у целости читаоцима нашег листа. — Ур. „Бр.".

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 1. марта 1907.

— **Исправак**. У 45. броју нашег листа а у чланку „Благословен гради во имја господње!" у другом ступцу на почетку петог зачела стоји: *немађарски листови* а треба да стоји: *мађарски листови*. У чланку пак „Други брак свештенства" у истом броју на трећој страни у трећем ступцу пред крај другом зачелу погрешно стоји: *носимо од огња* место: *погибосмо од огња*.

— **Награђени Срби радници**. Кр. угарски министар пољопривреде Игњат *Дарањи* одредио је 400 круна за награду четворици вредних и честитих радника новосадских. Два дела те награде, сваки по 100 круна, добили су Срби Лазар *Загорчић* и Љубомир *Станковић*. Уједно су добили и повељу у позлаћену оквиру, којом им министар признаје, да су ваљани и поштени радници.

— **Отворена пловидба**. Од новосадске агенције Дунавског Паробродског Друштва добили смо извештај, да је прекјуче отпочела пловидба теретних лађа Дунавом те да се прима обична роба.

— **Први доктор српског универзитета**. Читамо у „Београдским Новинама": „Јуче је на српском универзитету Душан *Пантић*, свршени правник, полагао усмени докторат из групе политичко-економских наука. Пантић је тај испит положио с једногласном оценом: одлично. Ако с толико успеха изради и своју докторску тезу, онда ће Пантић бити први доктор са српског универзитета." Честитамо!

— **Нов велики жупан у Троједници**. Краљ је наименовао властелина Милана *Кипаха* пл. од Хазелбурга за великог жупана жупаније вараждинске и вароши Вараждина.

— **Турско изасланство у Београду**. Пишу из Београда: Од суботе бави се у Београду нарочити изасланик султанов, париски амбасадор Мунир паша који је допутовао из Цариграда у пратњи султанова аџутанта Хелин-Наци-беја и свога секретара Едем-беја. Јуче пре подне Мунир-паша и Фети-паша, отомански посланик на српском двору, посетили су у министарству иностраних дела Николу П. *Пашића*, министра председника и министра иностраних дела. После подне у 4½ сахата краљ Петар I. примио је Мунир-пашу у приватној аудијенцији. Нарочити изасланик султанов предао је том приликом краљу Петру својеручно писмо султаново. Синоћ је у част отоманског изасланства, у 8 часова био ручак у двору. Ова посета куртоазије, указане краљу Петру посредством нарочитог изасланства султанова доказ је одличних пријатељских односа између две суседне земље. Мунир-паша је свечано дочекан. На српској граници поздравио га је у име краља Петра нарочити изасланик, командант моравске (нишке) дивизије, пуковник Јуришић, који је турско изасланство допратио до Београда, заједно са пограничним комесаром Вучићевићем. На београдској железничкој станици искупио се многи отмени свет, који је симпатично поздравио високе госте. То су учинили и српски листови. На станици у Београду, поздравили су турско изасланство од стране краља Петра, његов секретар Јов. *Христић*, а од стране владе г. Дим. *Поповић*, начелник министарства иностраних дела. Гости су поседали и одморили се у двореском станичном салону, па се на дворским колима одвезли у турско посланство, где су одсели. Аудијенција Мунир-пашина код краља Петра трајала је дуго, и била је врло срдачна. Фети-паша овдашњи турски посланик приредио је јуче, свечан ручак у част Мунир-паше и српске владе.

Новости са стране.

— **„Витезови без страха и мане"**. Да устане из гроба славни француски витез без страха и мане Бајард па да дође међу „витезове" на угарском сабору, он би увидео, да је он био шувике спрам неких детића „от рода Израиљева". Ових дана је у заступничкој кући угарског сабора говорио посланик пучке странке др. Карло *Хенц*. Његов се говор није допао кошутовачком посланику дру Лехелу *Хедерварију*, који Хенцу довикну:

— Државо-правни приватни научењак!

Хенц због тог затражи задовољштине од Лехела Хедерварија, који је *пунокрван Чивутин*, ма да је за 50 крајцара купио тако лепо мађарско име. Хенц је у двобоју *пробуразно* грофа Стевана Кеглевића, који на месту остаде мртав. Чивутин Хедерварі се дакле уплашио, кад га Хенц позва на двобој, те изјави, да у његовим речима „нема увреде". Али Хенцови сведоци се тиме не задовољише изјавивши, да увек *увређени* одређује, је ли која реч увредљива по њега. Хедерваријеви сведоци онда предложе, да бирани суд реши, има ли увреде? Хенцови сведоци *одбију* тај предлог и саставе записник, у ком изјављују, да изјаву противникових сведока *не држе за довољну*, сматрају је за *ускраћење витешке задовољштине* и проглашују ствар од своје стране за свршену. —

Ову незнатну ствар ми само за то спомињемо, што је и тај дерни Хедерварі био међу онима, који су се дерали, е су народносни посланици „кукавице", јер неће да се дуелирају. А какви су ти обрезани „витезови без страха и мане", види се најбоље из држања „Лехела" Хедерварија у афери с Хенцом.

— **Похарано свеучилиште**. Из *Москве* јављају за овај дрски злочин руских терориста: У прошли четвртак *око подне* извршена је у свеучилишту сензационална похара. Тог дана беше последњи дан уписивања. У квестури беше до 30 ђака, који исплатише своју школарину. Наједаред упаде 10 наоружаних младића, међу њима више њих у ђачком оделу, наперише револвере на оне, што беху унутри, и викнуше:

— *Руки въ верхъ*! (*Горе руке*!)

Без и најмањег отпора повадише из свеучилишне благајнице *45.000 рубаља* па одмаглише. На степеницама се случајно сретну са једним полицајним чиновником, који је дошао на свеучилиште у другој службеној ствари, ни не слутећи на похару. Но зликовци су мислили, е су их пронашли те *убију* полицајног чиновника, па онда побегоше, јер нико није ни покушао, да их задржи. Свеучилиште је опкољено и јако одељење полицајâ трага у згради. — Протрч', зече!

— † **Казимир-Перје**. У Паризу је прекјуче на ноћ преминуо бивши председник француске републике Казимир-*Перје*. Покојник се родио 8. новембра 1847. у Паризу као унук славнога председника Коморе после јулске револуције године 1830., који се звао Казимир Перје па је по њему онда и његов син, такођер чувен дипломата, и његов сад преминули унук задржао крштено име његово као додатак презимену. Казимир-Перје унук био је председник француске републике само годину дана, од 1894. до 1895. Сам је одступио па је од оног доба био политички потпуно пасиван, тако да се на њ готово и заборавило.

Разно.

— **Марокански новинарски исправак**. Марокански лист „Cebah", што излази у Танжеру, више пута је напао претендента престола *Бу-Хамару*, који услед тих напада пошље листу овај „нежни" исправак:

— Власнику „Cebah"-а. Потровали се, да Бог дâ, и проклетство на главе ваше! Знајте, да се је Мула Мухамед (Бог га благословио!) заклео, да ће вас поклати. Заверио се, да ће вам над главом разорити штампарију, у којој кујете своје лажи. Добро пазите! Пре него што ваша гнусна, лажљива и покварена душа оде у пакао, покајте грехе. Против ваше вароши послали смо велику војску са два топа и заповедили смо јој, да уништи варош; та сила ће над вама порушити нечисту варош Танжер. А то ће у име Божје и његовом милошћу бити од недеље. Пазите, будите на опрезу! Два највернија од наших слугу и војника заклели су се, да ће се само с вашим главама вратити. Кад вам посеку главе, ишчупан је корен лажи. Кунем се јединим Богом, да ћемо, ако будете тако дрски, да ми одговорите, с нашим људима послати десет динамитских бомби, којима ћемо бацити у ваздух штампарију и главе ваше. —

Како би марокански новинари тек пролазили, да Бу-Хамара седне на марокански престо?!

Привреда.

— **Нова словачка банка**. Како из *Жиљине* јављају, наша браћа Словаци оснивају тамо *велики словачки новчани завод*. Једна финансијска група словачка основаће нову банку са основном главницом од *милијон Круна*. Међу деоничарима су и многи прваци словачког народа.

Будимпештански јеврејски и „јеврејствујући" листови су као бесни напали на овај нови привредни покрет у наше браће Словака и већ су жиљинску словачку банку денунцирали као — „панславистичку"! Но та дерњава будимпештанских листова, који се кљукају *железничким шаушалима*, неће збунити Словаке у њихову раду око материјалног оснажења свог народа; та најамничка дер-

---

не дозволе, изоставио два три пасуса, која ми се накнадно учинила преоштра и цензурабилна. Пају је тај мој, можда и према њему не довољно обзирни поступак веома разљутио те ми је момачки отшалио шалу овом бурунтијом:

Драги мој Јоле!

Да те не волим, не бих ти могао опростити, колико си ме увредио у овом последњем броју.

Оно у „Ф. Вишњићу", што си ти изоставио, за мене је најважније. Ми се још никако не разумемо. Ја хоћу, да лист ствара у омладини мирне и озбиљне раднике, а не букаче и кортеше, из којих се излежу временом или највећи апатичари или највећи некарактери. Тим си ме љуто за срце ујео.

Што си штампао Вуково писмо, нек ти је просто, и ако сам уверен, да то није морало бити одмах у 1. броју. Ал што си у „Гласник" метнуо позив на вашу беседу, никад ти опростити не ћу. То је срамота, Јово! Смејати се и багателисати преное Врчевићевих костију и вући ме за нос: овда ћу, онда ћу!, а позив на беседу штампати у 1. броју, који треба да је што пунији и *озбиљнији*: не показује те доста озбиљним. Не срди се, али морам ти рећи још коју и крупнију.

Кад сам ја тамо, ти све гладиш и замазујеш, да је све онако, како ја хоћу; а кад дођем кући, онда ми тек пишеш или пошљеш готов лист, у ком су они фрагменти, који су мени најмилији и на које ја највише полажем, избрисани. То је кукавичлук! За бога, за што ми не кажеш, док сам тамо, или не дођеш ти овамо, па да се договоримо, како ћемо изнаћи средину? Ја врло добро знам, да треба по неки пут да ме ко затегне, али *шако*, то ме ужасно једи и вређа. Ти хоћеш према сваком више да покажеш пажње, према сваком више, него према мени. Заслужујем ли ја то од *тебе*? Ако се бојиш, да ће моја напраситост наудити што листу, буди уверен, да га и тако твоја самовоља не ће дићи онолико, колико би и ти и ја хтео. Ја се не бојим, с поштеном намером ни највећем нитковлуку изаћи на мегдан. Како лажемо један другом, онако смо и дотерали до овог ужасног растројства, до ивице моралне пропасти.

Братеки и озбиљно те молим: немој ми више *шако* цензурирати моје прилоге. Ја не могу захтевати, да због мене ти *страдаш*, кад већ примаш одговорност на себе, јер је твоје име на челу листа. Али, и опет ти кажем, немој ме вређати тако. Ја се држим извесног и сталног правца. Ја не ћу да је један лист тек више на ђубришту српске књижевности, не ћу да се тавори као „Јавор". Ми морамо: или — или! Ми немамо новаца, да *новцем* конкуришемо којекаквим *шасонираним* књижарима и уредницима, него морамо моралном снагом то надокнадити. И ја мислим (ма ме ти и безобразним сад назвао), да *све*, што ја пошљем за „Ковчежић", има увек моралну цел. Ми немамо ни једне 25-годишњице за лећи, али ја хоћу, да је „Стражилово" с образом доживи. Разуми ме, Јоцо! Ја хоћу, да „Стражилово" постане у књижевном покрету оно, што је „Застава" некад била у политичном; а, како се с политичним радом нисмо набрали меда, моје је најчистије убеђење, да то морамо у културном раду. Нека и *није* наша снага онако јака, као што је била она, што је „Заставу" разавила, буди уверен, да *мора* ојачати, кад поштена срца познају поштени смер наш и тврду вољу; а да нисмо ни досад били рђе од рђаковића, доста је, да без икакве рекламе и са чије стране оволико постигнемо. Ми смо, Јово, *врло много* постигли, кад узмеш у рачун, да нам се не само није ишло на руку од позваних, него нам се подметале и данас подмећу ноге и ломи врат. Али то мени није доста. Ја бих се срећним осећао, када би бар ти већ једаред увидео, да се ја нисам заплео око „Стражилова" из какве личне и сујетне *пасије*. Ја нисам шпорташ, да бацим годишње 2—3000 фор. не знам за какву луду пасију. Ти видиш, да ја не тражим ни некакве славе. Па, дакле, разуми ме једаред *озбиљно*. Ти не можеш мислити, како мене вређа, кад се ти одмеђеш на мој неки „идеализам" и кад багателишеш оно, што ја тим, на што се ти смејеш, хоћу да постигнем.

Дакле, молим те, не срди се, што сам ти толико развео. Прими то као братско искрено разјашњење.

Ове књижевне белешке, што ти их ево шаљем, метни *све у један* број с оном о „Гласнику". Молим те, слушај ме: нек уђе у други број: 1.) Сандићев чланак (јеси чуо, не дај му се, да те тако опкорачи, да баш безусловно мора бити онако, како он хоће), 2.) Из ничега, 3. Ново доба, 4.) Мицине иконе и 5.) „Ковчежић", да све ово уђе у један пут, што сам ти дао за књижевне белешке. Према томе, ако *може* каква песма или Вуково писмо. Али ако сад метнеш „Крýну", бојим се: Мита може повући своју приповетку, јер он је човек интересиран, а од Владана може тек више имати интереса него од нас.

За 3. број послаћу ти у „Гласник" опет оне белешке, што их је Аца изгубио. *Он* их је морао изгубити, јер кад сам му предао Вишњића, казао ми је, да има од тебе оно за „Гласник". Јеси чуо, не дај се шиканирати и од сецера. Јави ти то Милутиновићу па и њега звркни по носу.

Сад још нешто. Пази, тако ти имена божјег, на коректуру. Живановић непрестано ропта, да му је по негде и смисао искварен, а погрешака нађе ваздан, баш онаких језичких, против којих он војује. Баш ми је данас казао: „Тај Грчић мора да не чита мој Бранич, кад у белешкама и сам греши с онаким погрешкама, које ја баш у оном истом броју грдим". Ја лажем, да је то Ацино масло, само да човек не окрене леђа. Вели: „Кад пошљем што у Јавор, ни јота се не измени." Ово му у последњем броју није криво; али се оружа, да Сандићу запражи попару.

Веровао ми или не, али ти морам рећи, да су овде сви одобрили сну белешку о браћи Поповићима.

Шаљем ти ову слику првога српскога пчелара Аврама Максимовића. Дао ми је Живановић. Распитај се код Пајевића, ко најлепше и најјефтиније ради оваки посао, па пошљи, нека ти што пре изради клише за „Стражилово". Најпре распитај, шта ће коштати. Живановић је написао чланак о њему. Колико ми прича, биће то диван чланак не само о њему него и о оном добу у нас (прве деценије овога столећа).

У здрављу!

Твој искрени **Паја**.

Карловци 31. XII. 1886. / 12. I. 1887.

(Наставиће се.)

ња је најбољи доказ, *да су словачки родољуби на добром путу.*

Искрено желимо новом словачком новчаном заводу сретан рад и успех.

НОВИЈЕ.

Сан-Ремо, 28. фебруара. Бивши руски министар спољашњих послова гроф *Ламедорф*, који се овде бави, опасно је оболео.

Тулон, 28. фебруара. Услед експлозије компримираним ваздухом напуњеног торпеда прснуо је прибор барута на адмиралској оклопњачи „Јени“ у ваздух. На лађи је било цело морнарско особље. Погинуло их је осамдесет а рањено их је три стотине. Врло многи су тешко рањени те сваки час издахне по који. По последњим вестима има већ 225 мртвих. (Пострадала оклопњача „Јена“ спада међу новије лађе у француској флоти, која има преко 32 оклопњаче. Први се пут навезла на море године 1898. Удешена је била, да се ложи петролеумом, била је дугачка 123 метра, широка 21 метар, депласман јој је износио 12.052 тона а имала је 16.400 индицираних коњских снагâ. За случај рата је број момчадије на њој установљен био са 698).

Лвов, 28. фебруара. Свеучилишни сенат је јуче држао седницу, у којој је поднело извештај изасланство, што је било изаслано, да интервенише код аустријског министра-председника барона Бека и министра просвете дра Мархета. Сенат је за тим решио, да се предавања наставе тек после Ускрса, кад почне летњи семестар.

Петроград, 28. фебруара. Јуче се гардијски официр *Костиковски* сретне на улици са три војника од саперског батаљона. Ови не хтедоше да му салутирају. Он их онда позове на полицију но они нагну бегати. Костиковски полети за њима у потеру. То види марински потпоручник *Димитријев* па викне војницима, да стану. Кад ни њега не послушаше, извади *Димитријев* револвер па испали неколико метака за њима. Један буде рањен и ухваћен а друга двојица умакоше.

ТЕЛЕГРАМИ
уредништву „БРАНИКА“.

Стање у Бугарској.

Софија, 1. марта. Кнез Фердинанд неће предузети измену кабинета, само ће попунити упражњена места. Досад је ухапшено њих тридесет особа, на које се сумња, да су били учесници у завери против покојног министра-председника Петкова.

Догађаји у Русији.

Петроград, 1. марта. Подарење амнестије решено је у позитивном смислу. Терористе су искључени.

Криштофи о изборној реформи.

Беч, 1. марта. Бивши угарски даробонтски министар Криштофи држао је предавање, у којем је тврдио, да се опште тајно изборно право у Угарској не може угушити, јер је таква реформа изборног права постала народном вољом а од ове нема се куд. Ма да се с успехом ради, да се осујети та реформа, Криштофи мисли, да ће на крају крајева ипак победити увиђавност. Онда ће — вели — доћи време, кад ће права народна заступства у обе половине наше монархије, које ће половине бити једна од друге потпуно независне и самосталне, радити у братској слози на добро народима.

Шала и сатира.

Ко проклиње 1. март.

— Море, знаш ли, ко највише проклиње 1. март?

— Не знам.

— Дугачки *Кузман*, учитељ-државник *Клица* и »професор« *Манојловић*.

— ??

— Не разумеш? За то им је мрзак тај дан, што им не донесе новац на тако брзе поднесене *референтске квите*.

Песма 1. марту.

По Вршцу се разлеже нова песма:

„Први марац — рђав плаћац....“

Речи и ноту сачинио Мита *Клицин*, учитељ-државник и проналазач буковинске автономије.

Немогуће.

— Јеси ли читао онај памфлет, што је недавно изишао под бомбастим насловом: *„Сабор јунак на међану“*.

— Нисам. Ко ће још такове бљувотине читати?! Чим сам видео, ко је написао тај памфлет, забранио сам мом покућару Мати, да га какогод не однесе ни на оно извесно место.

— Баш си ти либералчина! А, видиш, штета што га ниси прочитао. Бар би се уверио о нечему.

— О чему, до сто врага?

— О том, да је Томич Јакаб са свим излапео.

— Батали море, то је немогуће!

— Е гле сад чуда! Није ни прочитао Јакабово сочиненије, а тврди, да је немогуће, е је Јакаб излапео заједно с његовом крезубом пиљарицом »Заставом«! С тобом не вреди разговарати. Сервус!

— Та стани, човече, да ти кажем! Да неко излапи, морао је кадгод имати памети у глави, а *твој Томич Јакаб никад није имао памети у глави.* Јеси ли сад задовољан?

— Имаш право!

ПОШТОВ. ПРЕТПЛАТНИЦИМА.

Свима оним претплатницима, који до данас нису послали претплату за прву четврт о. г. стављамо до знања, да ћемо им осим данашњег броја, послати још идућа два броја, а за тим ћемо шиљање листа обуставити.

Администрација.

Из домазлука.

-- **Сладолед с лешњицима.** 28 дела опареног италијанског лешњика треба очистити и ситно нетрти. Тај нетрвен лешњик прелијемо са 8 деци врела млека, добро промешамо и оставимо да стоји један сахат. После једног сахата помешамо у лешњик 22 дека ситна шећера и мешамо то све дотле, док се шећер не истопи. Онда исцедимо у ту смесу 3 лимуна, све то процедимо на сито и готову материју метнемо у машину за прављење сладоледа.

— **Колачи од бадема уз сладолед.** 14 дека истучена бадема с исто толико ситна шећера, 2 кашике масла (бутера), са жуманцетом једног јајета добро измешано. Метнемо у то мало ванилије и неколико капи лимунова сока, па онда пену од 2 јајета и толико фина брашна, да све то буде маса, која држи. Да буде лепа, сјајна, ваља је помазати шећерном пеном од јајета. Врућим ножем то исечемо на парчад.

Домаћи послови.

— **Производња ротиве месечарке** тим више доноси асне, што раније ту ротву изнесемо на пијацу. Око средине марта можемо јој полагано припремати топлу леју и у ову посејати семе. У врло топлој земљи се уцрвља, с тога је ваља чувати од овог. Крајем марта већ је боље посејати је на пољу и то у редове, тако да између ротквица, које се развијају, остане неколико сантиметара размака, како не би једна другој сметале у рашћењу. Засејану леју с ротквицама ваља потапкати. Често је треба поливати, да ротквице брже расту, јер тим су боље, што брже нарасту. Леју ваља добро плевити, да бурјан не извуче готову храну из земље.

ТРГОВИНА.
НОВОСАДСКА ПИЈАЦА.
ИЗВЕШТАЈ

од 1. (14.) марта 1907. г.

Пшеница I. каквоће	— —	К	14'20 п.
„ II. „	— —	„	13'— „
Зоб — — — — —		„	14'— „
Јечам — — — — —		„	12'— „
Кукуруз: — — — —		„	—'— „
окрњен (стари) —		„	9'60 „
нови — — —		„	—'— „

Довози: слаби.

Расположење за куповање: добро.

Продато је: 70 мтц. пшенице; 20 мтц. зобп, — мтц. јечма и 150 мтц. кукуруза.

Управник: **Др. Мих. Полит-Десанчић.**

Одговорни уредник: **Петар Крстоношић**

ОГЛАСИ.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

А. ПАЈЕВИЋА

(С. ОГЊАНОВИЋ)

Нови Сад.

Шаље сваком франко и бадава лист »КЊИЖАРСКИ ГЛАСНИК« и све своје месечне проспекте о српској и страној литератури. Најбрже набавља сваку књигу и новине ма на коме језику било, обраћајте се на ову једино добро уређену српску књижарницу.

128 1—

Трговцима

са

свињама

ради знања, да сам 1. децембра 1906. год. по р. к. отпочео као **КОМИСИОНАР** свој самосталан рад у Францштату

Budapest, Ferencváros.

Вршићу моју дужност као самосталан савесно. Потрудићу се, да своју муштерију у сваком погледу задовољим.

С поштовањем

118 10-12 **Коста Брашован.**

Адреса за пошиљке:

Koszta Brassovan, Budapest, Sertés-consumvásár.

Адреса за писма и телеграме:

Budapest, Kőbánya

НА ЗНАЊЕ!

Стављам до знања пошт. грађанству, да сам отпочео точити поред пилзанског пива и чувено

Салватор ПИВО.

Молећи за што обилнију посету

с поштовањем

ЈОСИФ ОБЕРНИК

Пилзанска пивара код „Липе“

Нови Сад, Хлебарска улица.

99 5—10

ПРОМЕСЕ

Потиско-Сегединских срећака.

Главни згодитак

К 180.000

и 5 згодитака по К 2000·—

Жребање I. априла

цена К 7.—

Издаје

Мењачница Централног Кредитног Завода

у Новом Саду.

Поштом шаљемо промесе, кад нам се поред цене пошаљу још 35 пот. за поштарину. 129 1—

На захтев и поштанеским поузећем.

Помодна галантеријска и кратке робе трговина

С. НИНКОВИЋА

У СЕНТИ

потребује једног млађег

СПОМОЋНИКА

који може одма или кроз 14 дана ступити.

127 3-3

Ко

хоће да нађе сигурне помоћи и спаса

при страшним јаким боловима

ревматизма,

костобоље,

ишиаса,

невралгије,

тај нека покуша једаред

најновије средство

„Самол“ је маст, која се у тубама по К 1·50 и К 2·50 (које дуго трају) може добити у већини апотека.

Ако апотека у Вашем месту можда још не држи „Самол“ а Ви пишите на главно стовариште.

Главно стовариште

код ЈОВАНА ФИЛО-А, апотекара, Будимпешта, *Mátyás-tér 3.* „Самол“ садржи као знатан саставни део до сад непознату супстанцију, чије згоговљавање је у многим државама патентирано. Опробана је у амболаторији будимпештанске среске болничке благајне и у другим болницама од многих лечника и приватних особа. Уз сваку тубу има приложено упутство за употребу и лечничко мишљење.

63 15-24

Ђорђе Нота

МУШКИ КРОЈАЧ

НОВИ САД, хлебарска ул. бр. 8.

На берлинској академији за кројење одликован почасном дипломом.

Препоручује своје богато стовариште енглеских и француских штофова.

Тачна и модерна израда! Солидна цена.

38 8—52

Власник и издавалац: деоничарско друштво »Браник«

Штампарија деоничарског друштва »Браника«